

klinichnikh-viprobuvan/informatsiya-shchodo-mists-provedennya-klinichnikh-viprobuvan (дата звернення: 07.02.2019)

2. Інформаційна довідка щодо проведення експертизи матеріалів клінічних випробувань лікарських засобів. URL: <http://www.dec.gov.ua/index.php/ua/ekspertiza-materialiv-doklinichnikh-ta-klinichnikh-viprobuvan/aktualna-informatsiya> (дата звернення: 07.02.2019)

ЗАСТОСУВАННЯ НАУКО-МЕТРИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Сокол К.М., ХНМУ, Харків

Подрігало Л.В., Сокол В.К., Харківська державна академія фізичної культури, Харків

Забезпечення високого рівня науково-дослідної роботи є однією із основних вимог сьогодення, а підвищення її якості є однією із головних ланок підвищення іміджу та рейтингу ЗВО. На сучасному етапі найбільш важливими є роботи, надруковані у міжнародних і закордонних наукових журналах. Зростання кількості публікацій, що реферуються у бібліографічних базах, сприяє підвищенню наукового рівня і визнання відповідних наукових шкіл. На цей час найбільш престижними та визнаними із міжнародних науко-метричних баз є Web of Science (компанія Thompson) і Scopus (компанія Elsevier). Саме вони й формують перелік науко-метричних показників, спрямованих на кількісну оцінку показників наукової діяльності вченого.

Науко-метричні показники становляться все більше затребуваними, оскільки вони є показниками результативності діяльності як ЗВО в цілому, так і окремих співробітників, вони є індикаторами якості для дослідників, наукових організацій та періодичних наукових видань. До основних науко-метричних показників діяльності вченого відносять: загальну кількість публікацій; показники цитованості; імпаکت-фактори журналів; рецензійні оцінки.

Основним показником цитованості є індекс цитованості вченого – повна кількість розподілених по роках посилань на роботи, у яких дана людина фігурує у якості автора або співавтора. Величина індексу визначається кількістю посилань на цю працю (або прізвище) у інших джерелах. Індекс Хірша або h -індекс – науко-метричний показник, запропонований в 2005 році американським фізиком Хорхе Хіршем з університету Сан-Дієго, Каліфорнія. Вчений має індекс h , якщо h з його робіт цитуються як мінімум h раз кожна, тоді, як інші роботи цитуються не більше h раз. Цей показник дозволяє виділити стабільних вчених, які видають багато гарних робіт. Він є вдалим доповненням до інтегральних параметрів таких як повна цитованість. Ці h робіт вченого, які врахову-

ються при розрахунку індексу Хірша створюють так зване *h*-ядро або Хірш-ядро найбільш цитованих статей автора. Похідним є так званий *i10* – кількість статей, кожна з яких отримала не менше 10 цитувань. Цей показник використовується для аналізу діяльності вченого у базі Google Scholar. Для точного визначення значущості наукових праць важлива не тільки кількість, але й якість публікацій. Для цього використовуються наступні показники: показники значущості або якості публікацій (на підставі імпаکت-фактору). Вони визначаються якістю журналів, у яких роботи надруковані, і залежать від наявності у них імпаکت-фактору та індексу оперативності; імпакт-фактор (ІФ або IF) – чисельний показник важливості наукового журналу. ІФ розраховується за період три роки, як відношення числа отриманих журналом за цей період посилань на статті, надруковані у ньому за цей період, до сумарної кількості статей, які вийшли за цей період; індекс оперативності (*immediacy index*), який показує наскільки швидко становляться відомі у науковому світі статті, надруковані у журналі. Розрахунок індексу оперативності базується на даних за 1 рік. Для оцінки особливостей підготовки статей використовуються: *показник співавторства* – кількість співавторів на одну статтю. На цей час існує точка зору, що при кількості співавторів не більше 5 осіб, при розрахунку індивідуальних показників наукової діяльності доцільно враховувати бал за статтю у повному обсязі; *середня продуктивність* – відношення кількості статей до кількості співробітників.

З метою підвищення науко-метричних показників рекомендується впровадження рекомендацій регіонального бюро Scopus «Пропозиції щодо підвищення індекса цитованості та індекса Хірша»: намагатися представляти в журнали оригінальні статті високого наукового та методичного рівня, на які могли б посилатися інші автори; представляти наукові статті у журнали з високим імпакт-фактором; друкуватися у співавторстві із колегами, які мають високі науко-метричні показники; при поданні публікацій у англomовні видання, необхідно давати посилання на власні статті, надруковані у перекладних версіях журналу; друкуватися у міжнародних виданнях, які є науковими та рецензованими, тобто всі матеріали до друку повинні проходити ретельну наукову експертизу, виключати «фейкові» («сміттєві») журнали; видання повинні бути широко відомі і доступні, мати власний сайт і електронну версію; збільшення обміну посиланнями з колегами; збільшення самоцитованості (робити посилання на власні статті, надруковані раніше із указанням видання; нині дозволяється, щоб питома вага власних робіт у списку літератури складала до 35 %); складати якісні анотації (*abstracts*) з використанням загально прийнятої у світовій практиці термінології; з метою підвищення імпакт-фактору власного журналу необхідно не забувати давати посилання на «власний» журнал, особливо на статті останнього часу, активно інформувати колег відповідної галузі знань про статті певного авторського колективу, надруковані у «власному» журналі.

Таким чином, для підвищення ефективності діяльності науково-педагогічних працівників необхідно підвищити актуальність, адекватність, доступність та інформативність науко-метричних показників.